

τῆς τελευταίας του στιγμῆς. Ἀπεδείχθη πολὺ ἐπιτυχῆς ἡ ἀπόφασις τῆς Ἀκαδημίας νὰ τιμῆσῃ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἰδρύσεώς της, ἤδη τὸ 1929, τὸν Δ. Πασχάλην ὡς ἀντεπιστέλλον μέλος καὶ νὰ δεῖξῃ οὕτω τὴν μεγάλην σημασίαν ποὺ ἔχουν αἱ κατὰ ἐπαρχίας εἰδικώτεροι ἔρευναι διὰ τὴν σύνθεσιν τῆς γενικωτέρας ἑλληνικῆς ἱστορίας.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΛΕΥΚΩΜΑΤΟΣ

Τὸ πρόσεδρον μέλος τῆς Ἀκαδημίας κ. Ἐπ. Θωμόπουλος κατέθεσε δύο λευκώματα περιλαμβάνοντα 81 πίνακας (συνθέσεις) καὶ παρουσίασε 4 ἔξ αὐτῶν ἐν πρωτοτύπῳ εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω σήμερον δύο λευκώματα περιέχοντα 81 ἔργα μου (μελέτας καὶ συνθέσεις), ἐκ τῶν ὁποίων τὰ πενήκοντα ἔξ εἶναι ἐλαιογραφαίαι μὲ θέματα ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ ὑπαίθρου, τὰ δὲ ὑπόλοιπα εἴκοσι πέντε φανταστικαὶ συνθέσεις ἐκτελεσθεῖσαι μὲ ἔγχρωμα μολύβια. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ παρουσιάσω αὐτὰ ταῦτα τὰ ἔργα μου, τοῦτο δὲ χάριν τῆς γενικῆς ἐντυπώσεως ἔξ αὐτῶν, ἡ ὁποία, ὡς ἐμφανίζονται διὰ τῶν λευκωμάτων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι πλήρης διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: 1) διότι, ὅσον καλαὶ καὶ ἂν εἶναι αἱ φωτογραφαίαι, δὲν δύνανται νὰ ἀποδώσουν τὸ χρῶμα, ἤτοι τὸ σημαντικώτερον στοιχεῖον ἐνὸς τοπεῖου καὶ 2) διότι δὲν ὑπάρχει τὴν στιγμὴν αὐτήν, λόγῳ τῶν περιστάσεων, κατάλληλον φωτογραφικὸν ὕλικόν.

Πάντως, τὰ λευκώματα ταῦτα, καὶ ὡς ἔχουσιν ἀκόμη, χρησιμεύουν ὡς ἀρχεῖον τῶν ἔργων μου, τὸ ὁποῖον τηρεῖται ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ. Ἐπίσης ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν τέσσαρας συνθέσεις μου προσφάτως ἐκτελεσθεῖσας, ἐμπνευσμένας ἀπὸ τὴν ποιμενικὴν καὶ μυθικὴν Ἑλλάδα.

Τὰ ἔργα ταῦτα εἶναι συνθέσεις, κατὰ τὴν κυρίαν σημασίαν τῆς λέξεως, πολυαριθμῶν σπουδῶν μου τῆς Ἑλληνικῆς ὑπαίθρου, τῶν ὁποίων μίαν σειρὰν ἠξιώθη νὰ παρουσιάσω πρὸ τῆς σοφῆς ὀμηγύρεώς σας πρὸ μηνῶν.

Ἡ πρώτη ἔξ αὐτῶν, μεγέθους 2.60 μ. εἰς πλάτος καὶ 1.00 μ. εἰς ὕψος, φέρει τίτλον «Γιὰ τὰ Λειβάδια». Εἶναι πρῶτῃ. Αἱ πρῶται ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου κτυποῦν τὰς χιονοσκεπεῖς κορυφὰς τοῦ Χέλμου. Εἰς τὸ πρῶτον ἐπίπεδον, μία νεαρὰ χωρική, ὀδηγοῦσα εἰς τὴν βοσκὴν τὸ μικρὸν ποιμνιὸν της, βαδίζει γνέθουσα ἀπορροφημένη εἰς τὸ ἔργον της. Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπεζήτησα νὰ ἀποδώσω τὴν ὄραν τῆς ἡμέρας, τὴν ἀτμώδη ἀτμόσφαιραν, τὸ χειμερινὸν τοπεῖον. Καὶ μέσα εἰς αὐτό, τὴν ἱερότητα τῆς ἐκκινήσεως πρὸς τὸν καθημερινὸν μόχθον μιᾶς μικρᾶς ποιμενίδος.

Ἡ δευτέρα σύνθεσις, τοῦ αὐτοῦ μεγέθους πρὸς τὴν πρώτην, ὀνομάζεται «Θεοκρίτου εἰδύλλιον». Τὸ βάθος κλείεται ἀπὸ τὸν ὑψηλὸν καὶ χιονοσκεπῆ Ὀλενὸν, τὸν ὁποῖον καταυγάζει ὁ ἀνατέλλων ἥλιος. Τὸ πρῶτον ἐπίπεδον, ὅπου ἐκτυλίσσεται ἡ σκηνὴ εὐρίσκεται εἰς τὴν σιάν. Μία καθημένη ἐπὶ βράχου ποιμενίς, αὐστηρὰ ὡς ἀρχαία Θεότης, συνομιλεῖ μὲ τὸν πρὸ αὐτῆς μὲ ὕψος ὑποταγῆς ἱστάμενον ποιμένα. Τὰ πρόβατα ἀναμένουν ἡσυχά γύρω των, πρὶν συνεχίσουν τὸν δρόμον των πρὸς τοὺς λειμῶνας. Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ἐκτὸς τῶν προβλημάτων συνθέσεως διὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ ἀφηγηματικοῦ μέρους, εἶχον νὰ ἐπιλύσω τὸ πρόβλημα

ὅπερ ἔθεσα εἰς ἑμαυτόν, ἦτοι ν^ο ἀποδώσω διὰ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς λεγομένης προοπτικῆς τὴν αἴσθησιν τοῦ χώρου. Πρὸς τοῦτο προσεπάθησα νὰ συλλάβω τὰς λεπτὰς διαβαθμίσεις τῶν χρωμάτων ὑπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ φωτὸς καὶ οὕτω διὰ μόνης τῆς συναφείας τῶν τόνων καὶ οὐχὶ διὰ τεχνασμάτων τῆς γραμμικῆς (γεωμετρικῆς) προοπτικῆς, νὰ μεταδώσω τὴν αἴσθησιν ἑνὸς χώρου ρευστοῦ καὶ ἀτμώδους.

Τὸ τρίτον ἔργον, τὸ φέρον τὸν τίτλον «Ἀπὸ τὸ χωριὸ στὴ στρούγκα» ἔχει διαστάσεις 0,90 μ. εἰς πλάτος καὶ 1,20 μ. εἰς ὕψος. Παριστᾶ νεαρὸν χωρικὸν ὠραῖον ὡς κοῦρον, καὶ νεαρὰν χωρικὴν φέρουσαν βρέφος ἐντὸς φορητοῦ λίκνου, βαδίζουσας πρὸς τὸ ποιμνιοστάσιον. Προπορεύεται ὁ τράγος καὶ παρακολουθεῖ ὁ ποιμενικὸς κύων. Τὰ τελευταῖα νέφη τῆς δύσεως βάφουν χρυσοσπόρφυρον τὸ βάθος τῆς εἰκόνης. Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ὃ ἐκ τοῦ φυσικοῦ πιστῶς ἀντιγραφεῖς ἔφηβος, μᾶς ἐνθυμίζει σιωπηλὰ μὲ τὸ παράστημά του καὶ τὴν καθαρὰν κατατομὴν του τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν τοῦ ἀρχαίου λαοῦ μας.

Τὸ τέταρτον ἔργον, διαστάσεων 1 μ. εἰς ὕψος καὶ 1.60 μ. εἰς πλάτος ὀνομάζεται «Ἀρκαδικὸν» καὶ παριστᾶ Ἀμαρυλλίδα ἐντὸς ἀλσυλλίου πεύκων, εἰς ὥραν ἀνοίξεως· πλησίον τῆς καθεύθουν μία αἴξ καὶ εἰς αἰγίαν παίζων τὸν ποιμενικὸν αὐλὸν του. Εἰς τὸν πίνακα τοῦτον προσεπάθησα νὰ συλλάβω τὰς φευγαλέας ἀναλαμπὰς τοῦ πρασίνου ὑπὸ τὸ διακεκομμένον καὶ οἶονεὶ θρυμματιζόμενον ὑπὸ τῶν κλάδων φῶς.

Αἱ τέσσαρες αὗται συνθέσεις ἀποτελοῦν τὴν συνέχειαν ἑνὸς ἔργου ἐμπνεομένου ἀπὸ πεντηκονταετίας ἀπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα: πνεῦμα φυσιολατρείας, ἀγάπης πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ὑπαιθρον καὶ θαυμασμοῦ πρὸς τὴν ὠραίαν φυλὴν μας. Ὡς τοιαύτας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς παρουσιάσω τὰ ἔργα ταῦτα καὶ ὡς ἐλάχιστον ὕμνον τοῦ χρωστήρός μου πρὸς τὴν ἀρχαίαν πατρίδα μας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ. — Ὁ Καποδίστριας διὰ τὰ ὄρφανά. Τέσσαρες ἀνεκδοτοὶ ἐπιστολαὶ του.
ὑπὸ Δ. Σ. Μπαλάνου.

Ὁ πρεσβευτὴς κ. Ἀλέξιος Πάλης εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ δώσῃ εἰς ἐμὲ πρὸς μελέτην, ἐκ τοῦ ἀρχείου τοῦ διπάππου του ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, τέσσαρας ἀνεκδότους ἐπιστολάς τοῦ ἀοιδίου Κυβερνήτου Ἰωάννου Καποδίστρια, ὧν αἱ δύο ἐγράφησαν κατὰ τὸ ταξίδιον αὐτοῦ εἰς Ἑλλάδα, αἱ δὲ δύο ἕτεραι ἐξ Ἑλλάδος, κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς ἀφίξεώς του. Καὶ συγκεκριμένως ἡ μὲν πρώτη ἐξ αὐτῶν ἐγράφη ἐξ Ἀγκῶνος τῆ 18/30.12.1827 καὶ ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ἐν Ἀγκῶνι ὁμογενῆ Κωνσταντῖνον Μαρίνογλου, ἡ β' ἐκ Μάλτας τῆ 1/13.1.1828 πρὸς τὸν αὐτόν· ἡ γ' ἐξ Αἰγίνης τῆ 4/16.5.1828 πρὸς τὸν αὐτόν· καὶ ἡ δ' ἐκ Πόρου τῆ 7/19.9.1828 «πρὸς τὸν